

[Elmquist.]

der skal behandles ved Domsmand, har for os været dette, at vi først og fremmest i saa stort Omfang som muligt vilde naa dertil, at alle de Sager, som tages bort fra Nævningerne, kommer ind under Domsmandsbehandlingen, men ved Siden deraf tager vi alt-saa yderligere en Gruppe af de større Forbrydelser ind under Domsmandsretterne, saaledes at vort Forslag betyder en Udvidelse af Lægmands Deltagelse i Retsplejen. Den ærede Ordfører var inde paa, at det havde været rimeligere ind under Domsmandsretterne at lægge de mindre betydelige Forbrydelser og ikke de mere betydelige. Jeg er ganske uenig med den ærede Ordfører deri.

Som jeg udtalte før, har vi derhos næret store Betæneligheder overfor dette, at Regeringens Forslag udelukker Højesteret fra Deltagelse i Afgørelsen af en stor Del Straffesager af meget alvorlig Art, netop paa et Tidspunkt, hvor Højesterets Indsats, fordi den nye Straffelov i saa vidt Omfang giver Adgang til et frit Skøn, maa anses for meget betydningsfuld og ønskelig. For at raade Bod derpaa har vi foreslaaet realiseret den Tanke, som jeg ved Behandlingen i Foraaret gjorde mig til Talsmand for, nemlig at ikke blot Strafudmaalingen kan appelleres til Højesteret fra Landsretterne med Domsmand paa samme Maade, som dette Spørgsmaal kan appelleres fra Nævningeretterne, men at ogsaa Skyldspørgsmaalet kan appelleres, naar domfældte udtaler Ønske derom. Derimod bliver der ikke nogen Adgang for det offentlige til at appellere Skyldspørgsmaalet, naar Frifindelse har fundet Sted. Der skabes ved denne Bestemmelse et betydeligt Værn for tiltalte og et Værn, som alle i hvert Fald maa erkende er uhyre demokratisk.

Endelig foreslaar vi, saaledes som den ærede Ordfører var inde paa, at hvor Dommernes Stemmer staar lige, skal Retsfor-mandens Stemme være den afgørende. Jeg skal ikke lægge Skjul paa, at jeg har haft store Betæneligheder overfor dette. Naar jeg imidlertid er gaaet med dertil, er det atter Hensynet til den nye Straffelovs Gennemførelse, der her har været afgørende, idet jeg har maattet give de mange ansete Kriminalister Ret, som har peget paa den store Risiko, der vilde være forbundet med helt at overlade til Lægmand at afstikke Grænserne for den nye Straffelovs Gennemførelse i Praksis.

Jeg vil gerne henvise til, hvad Rigsadvokat Goll, en Mand, der dog ikke kan siges at være fjendtlig sindet overfor Fremskridt paa Retsplejens Omraade, udtalte

ved Kriminalistmødet i Foraaret. Rigsadvokat Goll anførte, efter at have peget paa, at det vilde være farligt af de af mig nævnte Grunde ikke at gøre nogen som helst Begrænsning i Domsmandenes Beføjelse, følgende, som jeg med den højtærede Formandens Tilladelse gerne vil have Lov til at citere:

„Jeg mener, i Landsretten bør man indtil videre fastholde den Ventil, at naar der er de tre læge og tre juridiske Dommere, følger man den almindelige Regel, at Formandens Stemme er den afgørende.“

Videre udtaler Rigsadvokaten:

„Der tales nok om, at det bryder Princippet. Jeg kan nu ikke se, at det bryder det paa anden Maade, end et hvilket som helst Princip brydes, der vel kan være godt qua Princip, men kun naar det føres ud paa en fornuftig og med Livsforholdene stemmende Maade. Hvis det senere viser sig, at denne Lægmandsinstitution kan undvære denne Ventil, kan man overveje at afskaffe den, men at gøre Springet ganske uden alle Garantier tør jeg i alt Fald ikke paa nærværende Stadium tilraade.“

Det er Rigsadvokatens Udtalelser overfor den stærke Kritik fra den ærede Ordførers Side af det, som vi her gaar med til, og som Rigsadvokaten altsaa mener er det rigtige og det fornuftige. Ganske den samme Opfattelse har Flertallet af det staaende Retsplejeudvalg gjort sig til Talsmand for, ligesom den ærede Ordfører ved, at en Række ansete Kriminalister, som ubetinget er Tilhængere af Domsmandsinstitutionen, er gaaet ind for akkurat det samme.

Jeg kan, som sagt, ikke sige andet end, at jeg personlig helst havde set, om man kunde have undværet denne Ventil, men jeg maa paa den anden Side indrømme, at jo mere jeg har tænkt over Problemet, des mere maa jeg give de paagældende Ret i deres Betæneligheder og i, at det vil være det rimeligste og fornuftigste at begynde paa denne Maade, ikke mindst under Hensyn til, at det er af stor Vigtighed, at den nye Straffelov bliver gennemført paa en saadan Maade, at dens Afgørelser ikke bliver uensartede rundt omkring i Landet, men faar Præg af en vis Ensartethed. Paa den anden Side haaber jeg, vi snart maa kunne naa dertil, at vi atter kan fjerne denne Bestemmelse.

Endnu skal jeg med Hensyn til Domsmandsinstitutionen bemærke, at vi stadig mener, det er en Fejl ved Regeringens Forslag, saaledes som det ogsaa er godkendt